

Βιβλιοκριτική
Για το «Υφάδια Σιωπής»
Ασκληπιάδας Κυριάκου

(Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα 'Έλευθερία', Καβάλα, Τρίτη 28 Μαρτίου 2006
Γράφει ο εκδότης Δημήτρης Λέντζης, ποιητής και συγγραφέας)

Πρώτη επισήμανση στο νέο βιβλίο της Ασκληπιάδας Κυριάκου είναι η μετρική στο ρυθμό της ποιητικής γραφής. Ανάμεσα στα ποιήματά της υπάρχει μια διαδικασία ζυγισμένης εσωτερικής ανταλλαγής, διαδικασία την οποία σε πρώτο επίπεδο ανάγνωσης κρύβει επιμελώς ή σωστότερα επιχειρεί να κρύψει επιμελώς, πλην όμως ο ρυθμός αποκαλύπτεται σαν ένα προσωπικό φυλαχτό της ποιήτριας.

Δεύτερη επισήμανση η ανάπτυξη μορφής λόγιου λόγου, σε ωδές παραπέμπουσα, καθώς επιμετράται στο δεύτερο το πρώτο σημείο, αυτό της μετρικής αναπνοής.

Πέρα από τα 'μορφολογικά', η Α. Κυριάκου δίνει μια ποίηση, η οποία με κάθε προσέγγιση είναι προσωπική ποίηση, συγκριτικά με τον όγκο της σύγχρονης ποιητικής παραγωγής. Σε ποιο σημείο βρίσκεται ο χωροχρόνος της;

Όχι στο χτες, ούτε στο σήμερα πάντα, κάπου ενδιάμεσα. Δίνει την αίσθηση της λογικής κατά βάση αντιμετώπισης των πραγμάτων κι όχι συναισθηματικής ως είθισται. Το ενδιαφέρον είναι πως σ' αυτή τη λογική, αναπτύσσεται μια διπλή συμβολιστική. Από τη μια οι αναφορές, οι παραπέμπουσες στην ψυχολογία, αντικείμενο σπουδών έτσι κι αλλιώς, από την άλλη μυθολογικές αναφορές, τόσο της ημετέρας αρχαιότητας, όσο και της ημετέρας επίσης και μητέρας Ανατολής.

Να δούμε κάποια αποσπάσματα, επιλέγοντας σκόρπιους στίχους:

'Μην αποστρέφεις το πελιδνό σου πρόσωπο νύχτα

Τις ασυντρόφευτες ώρες' (Ο δραπέτης)

'Και τότε με κομμένη ανάσα μασάς μια μπουκιά ουρανό

Και πίνεις της έκστασης δάκρυ γαλάζιο' (Ναός Μικρός Μέγας)

'Στα δάχτυλά του λυγερές μπαλαρίνες ντυμένες αρμονικές

Ακροβατώντας χορδές χαρίζονται

Στους ολονύχτιους Βάκχους' (Εναλλασσόμενοι ήχοι)

'Μετεωρούμαι

Ατίθαση ώρα νυχτερινή

Που ενορούν μέλποντες ουρανούς

Ασπαίρουσες οι μελαμψές των ματιών σου ανταύγειες

Στους πολυέλεους θόλους' (Όμαιμοι)

'Και με τις έκρυθμες εκπνοές τα πλήκτρα γλιστρούν αναμνήσεις

Στον απόηχο νεαρών διαδηλωτών

Ήμερος πόθος στ' απολιθώματα των οραμάτων της

Τορπιλίζεται

Ανενεργός' (Οραμάτων απολιθώματα)

'Τον νανουρίζει εκείνη με κυματιστά ψιθυρίσματα

Μεσ' απ' των μύθων τα σώματα που έθρεψαν περιπλανήσεις

και τους αρχαίους θρύλους που στοίχειωσαν ταξίδια παλιά

Λησμονημένος κοινός ανεμόμυλος

Μια ιστορία λέει σημαντική

Όπως κι οι τόποι

Όπως κι οι άνθρωποι' (Σημαντική ιστορία λέει)

Κριτική

Γράφει ο **Αλέξανδρος Τανασκίδης**, ποιητής,
Κριτικός της Παγκόσμιας Ακαδημίας Λόγου και Τέχνης **Walt Whitman**

Ένα βιβλίο που από το εξώφυλλό του μέχρι και το οπισθόφυλλό του, ευωδιάζει μυρωδιές ονείρου. Από τα σκοτεινά καρέ της σιωπής, στο υφαντό που αναπτύσσεται ρυθμικά και αρκετά λειτουργικά μέσα από μια ιδιότυπη γραφή, γραφή που δε βασίζεται σε καμία τεχνική από τις κλασικές ή ακόμη και τις πιο σύγχρονες και μεταμοντέρνες τεχνικές στιχουργικής.

Εξάλλου, στα «σημεία των καιρών», δικαιολογείται και η αποκλειστική αντικειμενική ελληνική και κοινά αποδεκτή ιδεολογία ‘γράφει όσα ζεις και ζήσε όσα γράφεις’. Κατά τη δική μου προσωπική άποψη, μόνο έτσι αναπτύσσει την όποια κοινωνικοπολιτική δομή κι αρχιτεκτονική ένας γράφων.

Η Ασκληπιάδα Κυριάκου, το κατάφερε. **Μέσα από τα έρημα σώματα της σημερινής ιδεολατρίας και του άκρατου θεοκρατικού υλισμού, κατάφερε και πέρασε το μελάνι της, νεραϊδοκεντήδι στις ψυχές όσων αγάπησε και όσων της αντιπρόσφεραν αυτό το δώρο.** Το αντιθλιπτικό δώρο της αγάπης, που από μόνο του σαν ρήμα ‘αγαπώ’ κρύβει ολάκερο το αλφαβητάρι γνώσης, ιδέας και ελευθερίας από το άλφα της αρχής του μέχρι και το ωμέγα της επίγειας λήξης του.

Μέσα από ένα αρκετά σμιλευμένο μαρμάρينو και αιώνιο λεξιλόγιο και χωρίς την απαραίτητη για πολλούς άλλους χρήση λέξεων θαυμαστικών που προξενούν κενό θαυμασμό χωρίς να σημαίνουν τελικώς κάτι, μας παρέδωσε αυτό το πολύχρωμο ύλο υφάδι ελπίδας και μας διαβεβαιώνει πως ευτυχώς ο δραπέτης του ονείρου είναι ο ίδιος ο αναγνώστης και όχι ο ποιητής, αφού εκείνος που γράφει πάντα κατακλύζεται από απολιθωμένα οράματα.

Η παιδική αθωότητα και η αμφιταλάντευση της ηλικίας και της ταυτότητας ενοικούν στο σώμα όλων των ανθρώπων, όπως γράφει κι η ίδια στο ποίημά της ‘Είναι κάτι παιδιά’ και πιο συγκεκριμένα στο στίχο’...είναι κάτι παιδιά που ατίθασα σπαθίζουν τα όνειρα στις διαδηλώσεις, να μανιστούν άνεμοι συρφετοί στα ετοιμοπόλεμα κτίρια!’.

Η παιδική αθωότητα και η αθωωτική παιδία, για αιώνες αποτέλεσαν τον κεντρικό θεματικό προβληματικό άξονα για πολλούς λογοτέχνες ποιητές όπως ο Μπέρτολτ Μπρεχτ, που υποστήριζε πως ακόμη και οι στρατιώτες είναι μικρά παιδιά που μάχονται ανυπεράσπιστα μέσα στη δεσμευτική ύλη και πολεμική κατακτητική μηχανή, ενός ατσάλινου τανκ, μα μέσα τους βαθιά, γνωρίζουν πως πωλούν και αγοράζουν πόλεμο στις αλάνες.

Τα υφάδια σιωπής, στις επόμενες σελίδες, **μπλέκονται σε προσωπικές ραφές και βιωματικές γραφές, ξεμπλέκοντας το κουβάρι και αλαφραίνοντας το σώμα του γραπτού από θύμησες μαύρες και σκοτεινές ή ακόμη και από χαρούμενες, ανέμελες και ξέγνοιαστες στιγμές που δεν προβληματίστηκαν πως τους δόθηκε ίσως η δημοκρατία και η ελευθεριότητα για να καταφέρουν να εκφράζουν την ιδεολογία τους.**

Ο εφιάλτης και η Χώρα του, τα σκοτεινά σκιάσματα, φάσματα και φαντάσματα, ενυπάρχουν και συμβιώνουν αρμονικά με μια ωραία καλοδουλεμένη αιτιολόγηση, που η ίδια η ιδεοπλόκος μας αισθάνεται την εκστατική ανάγκη να εκφράσει, καθώς νυχτώνεται σε μια χίμαιρα εν τη απουσία πυξίδας, αστρολάβου ή άλλου τεχνοκρατικού κατευθυντηρίου οργάνου -μέσου - καθεστώτος, ψάχνοντας εναγωνίως τις Σειρήνες, ζητώντας από εκείνες να την απαλλάξουν από τη

θλίψη και τη μητέρα Λύπη, που μαρμάρωσε αυτή τη φορά όχι σα μνημείο άξιο και αιώνιο, αλλά ως ένα μαρμάρινο σάβανο, φοβικό μιας κάποιας λαθεμένης ενατένισης της εσωτερικής γραφής.

Γυμνό το τοπίο μέσα της, τραυλίζει ανέμους και φυσιοδίφεις πόνους, μαρμαίρει σκέψεις από βαθιά πηγάδια ελληνικής αυτογνωσίας και αρχαιοπρεπούς ενθουσιασμού πατροπαράδοτης γραφικής συνουσίας, με το νόστο της επιστροφής στο σήμερα που η ίδια επιθυμεί να εισάγει στο νεωτερισμό της άμελκτης γραφής.

Ακόμη κι αν δεν είσαι γνώστης της ιστολογίας της ελληνικής γλώσσας, μέσα από τους μουσώνες της ελληνικής μαεστρίας της Ασκληπιάδας Κυριάκου, διαβάσεις σίγουρα το μυστήριο και οσφραίνεσαι την αρχαιοελληνική φρυκτωρία που θα μεταλαμπαδεύσει μέσα στο βυθό σου, το λάδι του πρώτου-πρώτου δόξασι.

Καλοτάξιδοι αναγνώστες, επιβιβαστείτε στο κουρσεμένο σύννεφο της Ασκληπιάδας Κυριάκου, αδράξτε το σφριγηλό κουβάρι των αιώνων, νοτίστε το μαντήλι του γυρισμού στο άπραγο σήμερα, να μοιάζει μίσημα η επιστροφή και υφάνετε σιωπές στο 'Μέτρο των Θνητών' με μοναδικό σκοπό τον τελεσφορούντα 'Αυτοπεριορισμό' στον 'Ίσκιο του Ονείρου'.

Βιβλιοκριτική για το «Υφάδια Σιωπής» της Ασκληπιάδας Κυριάκου από το Χρήστο Ράστο (ποιητή)

Από τις εκδόσεις «Έντός» κυκλοφορεί η νέα ποιητική συλλογή της Ασκληπιάδας Κυριάκου «Υφάδια Σιωπής», καλαίσθητη έκδοση με εκπληκτική φωτογραφία εξωφύλλου.

Στην ορμή του ποιητικού λόγου, σ' αυτούς που συντροφεύουν την ποιήτρια στα ταξίδια της αναζήτησης, μέσα από κλειστές οπτικές γωνίες.

Φορτισμένη ατμόσφαιρα και ένα χρώμα- οξυγόνο για μια νύχτα- που κυριαρχεί σιωπηλά. Τιμή στους αρνητές των πραγμάτων των μεταμεσονυκτίων ωρών. Τιμή στους προσκυνητές των λέξεων, των διαπεραστικών βλεμμάτων, των σταθερών αναπνοών.

«Είναι κάτι παιδιά»/ «Ματωμένες τις πατρίδες αποίκων, μεταναστών- σ' οργισμένο αποτυπώνουν καμβά»/ «Με τ' αδιέξοδα των αναζητήσεων και τις προσδοκίες».

Υπάρχει κάτι το φευγαλέο, ανεκπλήρωτο στην ποίηση της Α. Κυριάκου, προέκταση τρόπου ζωής, αισθητικής άποψης καθημερινότητας. Υπάρχουν πολλές ερωτήσεις που καταλήγουν σε μία. Πώς πρέπει να είναι ο ποιητής; Απαντήσεις πολλές, ίσως κάτω από το φως της ημέρας. «Απαράλλαχτο το δωμάτιο όπως και τότε- μονάχα δυο ίχνη αμφίβολα /καθώς αυτά των χορευτών πριν την παράσταση». Στα περισσότερα ποιήματα υπάρχει ένας ερωτισμός σε εξέλιξη, ίσως σε ένα δυνατό σχήμα απουσίας, σε μια υπέροχη σιωπή. Μια άρνηση προσφοράς, η έκτη αίσθηση της ποιήτριας: «Της κάθε μιας εκδοχής γίνομαι σώμα που παραδέρνει κατακερματισμένο» και αλλού «Ανάστροφα να γυρίσω τα μάτια μου θέλω ακτινωτά, ηλεκτροφόρα τα κύτταρά μου να διασχίσουν».

Ποίηση ουσιαστική, κρατά την ισορροπία στις διαχωριστικές γραμμές.